

**Uchwała Nr ...../...../.....
Rady Powiatu w Oświęcimiu**

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 - 2020

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1868), w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 698 z późn. zm) **Rada Powiatu** uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018 – 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Oświęcimiu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

POWIATOWE CENTRUM
POMOCY RODZINIE W
OŚWIĘCIMIU

Załącznik do
Uchwały Nr ....../....../.....
Rady Powiatu w Oświęcimiu
z dnia .....

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ
NA LATA 2018-2020**

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W OŚWIĘCIMIU
ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Oświęcim 2017 r.

SPIS TEMATÓW

Spis tabel	str. 3
I. Wprowadzenie	str. 4
II. Piecza zastępcza w świetle przepisów prawa	str. 5
III. Przyczyny dysfunkcyjności rodzin	str. 5
IV. Diagnoza pieczy zastępczej w Powiecie Oświęcimskim	str. 6
V. Finansowanie pieczy zastępczej	str. 8
VI. Partnerzy w realizacji programu	str. 9
VII. Cele programu	str. 10
VIII. Zakładane rezultaty realizacji programu	str. 17
IX. Beneficjenci programu	str. 17
X. Źródła finansowania programu	str. 17
XI. Monitoring programu	str. 18
XII. Zakończenie	str. 18

SPIS TABEL

Tabela 1. Umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie oświęcimskim w latach 2015 – 2017	str. 6
Tabela 2. Usamodzielnianie się wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015 – 2017	str. 7
Tabela 3. Ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie oświęcimskim w latach 2015 – 2017	str. 7
Tabela 4. Przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej w latach 2015 – 2017	str. 7
Tabela 5. Dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczone poza powiatem oświęcimskim w latach 2015 – 2017	str. 8
Tabela 6. Tabela przedstawiająca Cel nr 1 programu	str. 12
Tabela 7. Tabela przedstawiająca Cel nr 2 programu	str. 14
Tabela 8. Tabela przedstawiająca Cel nr 3 programu	str. 15
Tabela 9+10. Tabele przedstawiające Cel nr 4 programu	str. 16

I. Wprowadzenie

Zakończyła się realizacja kolejnego, drugiego 3-letniego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017, wprowadzonego Uchwałą Nr V/42/2015 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 17 marca 2015 r. Kolejny Program na lata 2018-2020, będzie kontynuacją i poszerzeniem podejmowanych dotychczas działań na rzecz dziecka i rodziny.

Podstawą opracowania programu jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn.zm.), która nakłada na powiat obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, a także zapewnienia dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, wobec których sąd podjął decyzję o ograniczeniu bądź pozbawieniu praw rodzicielskich, pieczy zastępczej w rodzinnych i instytucjonalnych formach pomocy.

Pieczą zastępczą zdefiniowana jest jako zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania jej przez rodziców.

Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są: jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej.

Funkcję Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Oświęcimskim pełni Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w którego strukturze organizacyjnej wyłoniono Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej. W Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej zatrudnieni są: psycholog, pedagog, pracownik socjalny, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, specjaliści pracy z rodziną. Zadania Zespołu są organizowane i nadzorowane przez kierownika Zespołu.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła kompetencje między samorząd gminny, do którego obowiązków należy w szczególności praca z rodziną biologiczną, a samorząd powiatowy, który ma zapewnić pieczę zastępczą dla dzieci, które nie mogą wychowywać się w swoich rodzinach naturalnych, oraz wsparcie osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej.

Do zadań własnych powiatu w ww. zakresie należy między innymi: tworzenie warunków do powstawania i funkcjonowania rodzinnych form pomocy dziecku, w tym organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych, organizowanie wsparcia dla istniejących rodzin zastępczych poprzez tworzenie warunków do organizowania grup wsparcia, pomocy wolontariuszy, prowadzenie poradnictwa i terapii, zapewnianie pomocy prawnej, a także przyznawanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz pomocy osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła również obowiązek współpracy i podejmowania działań służb społecznych i innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny, celem ustalania wspólnych rozwiązań dla rodziny zastępczej i biologicznej, w różnych obszarach ich funkcjonowania.

Priorytetem podejmowanych działań jest ograniczenie umieszczeń dzieci w instytucjonalnych formach opieki na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej, przysposobienia bądź powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

II. Piecza zastępcza w świetle przepisów prawa

System pieczy zastępczej jest zespołem osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pieczka zastępcza występuje w formie rodzinnej i instytucjonalnej i jest zapewniana przez powiat.

W realizacji zadań na rzecz dziecka i rodziny Organizator rodzinnej pieczy zastępczej stosuje regulacje, zawarte w niżej wymienionych aktach prawnych:

- 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- 2) Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.)
- 3) Ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.)
- 4) Zarządzeniu Nr 39 Starosty Oświęcimskiego z dnia 20 września 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
- 5) Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 Nr 120 poz. 526).
- 6) Konwencji dotyczącej cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę, sporządzonej w Hadze dnia 25 października 1980 r. (Dz. U. z 1995 r., Nr 108, poz. 528 z późn. zm.).
- 7) Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 682).
- 8) Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292 poz. 1720).
- 9) Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 z późn. zm.).

III. Przyczyny dysfunkcyjności rodzin

Dysfunkcyjność oznacza rodzaj zachowania lub funkcjonowania, który pozostaje w sprzeczności z ogólnie przyjętymi normami i wartościami, akceptowanymi w danej społeczności. Jest to określony stan postaw, zachowań i sytuacji życiowych, które są szkodliwe dla rozwoju jednostki, grupy lub całego społeczeństwa, i polegają na nieprzestrzeganiu obowiązujących przepisów prawa, norm moralnych, obyczajowych i kulturowych oraz na odrzucaniu lub nieposzanowaniu wartości obiektywnie zgodnych z interesami jednostki i ogółu obywateli.

Przyczyn dysfunkcyjności opiekuńczo-wychowawczych rodziców w stosunku do swoich dzieci jest bardzo wiele. Najczęstszymi przyczynami są:

- alkoholizm,
- narkomania,
- przemoc w rodzinie,
- bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- przestępczość,
- niepełnosprawność
- samotne rodzicielstwo
- zaburzenia emocjonalne,
- niewydolność ekonomiczna
- migracje zarobkowe

a następstwem tych zdarzeń jest:

- rozpad rodziny,
- izolacja dziecka od rodziny biologicznej
- osłabienie lub zerwanie więzi rodzinnych.

IV. Diagnoza pieczy zastępczej w Powiecie Oświęcimskim

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dzieli pieczę zastępczą na instytucjonalną i rodzinną.

Instytucjonalną pieczę zastępczą są:

- 1) Placówki opiekuńczo-wychowawcze: socjalizacyjne, interwencyjne, rodzinne oraz specjalistyczno-terapeutyczne.
- 2) Regionalne placówki terapeutyczno-wychowawcze
- 3) Interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

W powiecie oświęcimskim funkcjonują 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego:

- Dom Dziecka im. Kornela Makuszyńskiego w Oświęcimiu dla 30 dzieci
  - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach dla 25 dzieci,
- oraz 1 placówka typu rodzinnego – Wioska Dziecięca im. Janusza Korczaka w Rajsku dla 36 dzieci.

Rodzinną formę pieczy zastępczej stanowią rodziny zastępcze:

- spokrewnione
- niezawodowe
- zawodowe
- rodzinne domy dziecka.

Poniższe tabele od 1 – 5 przedstawiają migrację dzieci umieszczanych w instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017

Tabela nr 1 - umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w powiecie oświęcimskim w latach 2015-2017

Lp.	Nazwa placówki	Typ placówki	Ilość miejsc statutowych w placówce	Ilość dzieci skierowanych w 2015	Ilość dzieci skierowanych w 2016	Ilość dzieci skierowanych w 2017
1	Dom Dziecka w Oświęcimiu	socjalizacyjna	30	6	15	4 Stan na dzień 15.11.2017 r.
2	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach	socjalizacyjna	25	12	3	12 Stan na dzień 15.11.2017 r.
3	Wioska Dziecięca im. Janusza Korczaka w Rajsku	rodzinna	36	6	0	0 Stan na dzień 15.11.2017 r.
			Łącznie:	24	18	16 Stan na dzień 15.11.2017 r.

Tabela nr 2 – usamodzielnianie się wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych w latach 2015-2017

Rok	Dom Dziecka w Oświęcimiu	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Kętach	Wioska Dziecięca im. Janusza Korczaka w Rajsku	Ogółem
2015	1	3	3	7 Stan na dzień 15.11.2017 r.
2016	8	3	4	15 Stan na dzień 15.11.2017 r.
2017	5	1	5	11 Stan na dzień 15.11.2017 r.

Tabela nr 3 - ilość rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w powiecie oświęcimskim w latach 2015 – 2017

Rok	Ilość rodzin zastępczych ogółem i dzieci w nich umieszczonych	W tym: ilość rodzin zastępczych spokrewnionych i dzieci w nich umieszczonych	W tym: ilość rodzin zastępczych niezawodowych i dzieci w nich umieszczonych	W tym : ilość rodzin zastępczych zawodowych i dzieci w nich umieszczonych
1	2	3	4	5
2015	153 rodziny 216 dzieci	103 rodzin 139 dzieci	47 63 dzieci	6 rodzin 20 dzieci (w ciągu całego roku)
2016	145 rodzin 200 dzieci	104 rodziny 138 dzieci	51 rodzin 66 dzieci	6 rodzin 32 dzieci (w ciągu całego roku)
2017	136 188 dzieci	88 111	42 62	6 rodzin 15 dzieci (Stan na dzień 15.11.2017 r.)

Tabela nr 4 – przyczyny opuszczenia rodziny zastępczej w latach 2015-2017

Przyczyna opuszczenia rodziny zastępczej	2015	2016	2017
Powrót do rodziny biologicznej	2	5	5
Ustanowienie opieki prawnej w miejsce rodziny zastępczej	0	0	0
Umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	10	2	4
Umieszczenie w rodzinie adopcyjnej	4	5	4 + 4 zgłoszonych dzieci oczekuje na przysposobienie (stan na 15.11.2017 r.)
Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków z rodzin zastępczych	5	16	5 (stan na 15.11.2017)
Razem:	21	28	18 + 4 oczekujących (stan na 15.11.2017 r.)

Tabela nr 5 - dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych umieszczonych poza powiatem oświęcimskim w latach 2015-2017

Rok	Ilość dzieci w rodzinach zastępczych <u>poza</u> powiatem oświęcimskim	Ilość dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych <u>poza</u> powiatem oświęcimskim
2015	19	10
2016	22	7
2017	20	13 (stan na dzień 15.11.2017 r.)

V. Finansowanie pieczy zastępczej

Finansowanie pieczy instytucjonalnej jak i rodzinnej jest zadaniem własnym powiatu pokrywanym ze środków własnych powiatu.

W przypadku rodzin zastępczych przedstawia się następująco:

- w przypadku rodziny spokrewnionej pomoc na dziecko zdrowe wynosi – 660 zł, a w przypadku dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub stopniem niepełnosprawności, pomoc zwiększona jest o dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka wynoszący 200 zł.
- w przypadku rodziny niezawodowej i zawodowej – pomoc na dziecko zdrowe wynosi 1.000 zł, a w przypadku dziecka z ustaloną niepełnosprawnością lub stopniem niepełnosprawności, pomoc zostaje zwiększona o dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka wynoszący 200 zł.
- każda rodzina zastępcza otrzymuje dodatek wychowawczy 500 + na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej, do 18-tego roku życia dziecka.
- rodzina wychowująca dziecko w rodzinie zastępczej może ubiegać się o dofinansowanie do wypoczynku letniego na każde dziecko do lat 18-tu.

Każda rodzina zawodowa, z którą zawarto umowę cywilnoprawną o świadczenie usług, ma prawo do wynagrodzenia za świadczoną pracę z wynagrodzeniem nie mniejszym niż 2000 zł. miesięcznie oraz prawo do 30-dniowego urlopu wypoczynkowego. W okresie niesprawowania opieki nad dzieckiem spowodowanym urlopem, rodzina zawodowa ma zagwarantowaną pomoc ze strony rodziny pomocowej, której za ten okres przysługuje wynagrodzenie.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze finansowane są z budżetu powiatu na podstawie średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce obliczonego za każdy poprzedni rok kalendarzowy, uwzględniając prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych.

Średnie miesięczne koszty utrzymania dziecka w placówkach na terenie powiatu, w poszczególnych latach wynosiły:

1) w roku 2015:

- 3.157,71 zł w Domu Dziecka w Oświęcimiu
- 3.349,18 zł w Wiosce Dziecięcej im. J. Korczaka w Rajsku
- 3.570,02 zł w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Kętach

2) w roku 2016 :

- 3.387,50 zł w Domu Dziecka w Oświęcimiu
- 3.430,09 zł w Wiosce Dziecięcej im. J. Korczaka w Rajsku
- 3.773,43 zł w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Kętach

3) w roku 2017:

- 3.443,68 zł w Domu Dziecka w Oświęcimiu
- 3.512,33 zł w Wiosce Dziecięcej im. J. Korczaka w Rajsku
- 3.883,18 zł w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Kętach.

VI. Partnerzy w realizacji programu

Partnerami Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w realizacji zadań z zakresu pieczy zastępczej są:

- Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej funkcjonujące w powiecie oświęcimskim, jak i poza nim
- Dom Dziecka im. Kornela Makuszyńskiego w Oświęcimiu
- Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Kętach
- Fundacja „Blżej Człowieka” w Rajsku prowadząca placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego - Wioskę Dziecięcą im. Janusza Korczaka w Rajsku
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Oświęcimiu
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Oświęcimiu
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzeszczach
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętach
- Poradnie Leczenia Uzależnień w Rybniku
- Ośrodek Terapii Uzależnienia w Gorzycach
- Komenda Powiatowa Policji w Oświęcimiu
- Szpital Powiatowy w Oświęcimiu
- Powiatowy Urząd Pracy w Oświęcimiu
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Oświęcimiu
- Szkoły w powiecie oświęcimskim
- Przychodnie Rejonowe w Powiecie Oświęcimskim
- Sąd Rejonowy Wydział III Rodzinny i Nieletnich w Oświęcimiu.

Do współpracy w 2016 r. przyłączyły się również organizacje pozarządowe, takie jak:

- Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia z siedzibą w Kętach
- Fundacja „Słoneczna Nadzieja” z siedzibą w Oświęcimiu
- Fundacja „One Day”

uświetniając dzieciom z rodzin zastępczych czas świąteczny w postaci paczek świątecznych, odzieży, pościeli, zabawek, przyborów szkolnych, wyjazdów dzieci na spotkania mikołajkowe do Warszawy, organizując spotkania sportowe, dofinansowując do wyjazdów dzieci na atrakcje krajowe, jak również zagraniczne,

a także :

- Fundacja „Fabryki Marzeń” wraz z Firmą Synthos S.A. które w jesieni 2017r. podjęły się wykonania remontu części mieszkania u jednej z rodzin zastępczych oraz łazienki w mieszkaniu chronionym dla usamodzielnianych wychowanków w Oświęcimiu.

W październiku 2017 r. zakończył się cykl sześciu szkoleń organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oświęcimiu, we współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Finansów oraz Fundacją UK-Butterflies LTD. Warsztaty zrealizowano w ramach projektu pn.: „Kompetencje wychowawcze przyszłości - edukacja alternatywna i doskonalenie zawodowe” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W projekcie uczestniczyła kadra zatrudniona w PCPR w Oświęcimiu, Domu Dziecka w Oświęcimiu i Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Kętach. Szkolenia przeprowadzane były na terenie Wielkiej Brytanii w miejscowości Bradford. Również dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych miały możliwość spotkania się z rówieśnikami z Bradford na terenie Polski i Wielkiej Brytanii.

Na zaproszenie Pani Dyrektora Domu Dziecka w Paryżu, dzieci z rodzin zastępczych i placówek miały możliwość kontaktu ze swoimi francuskimi rówieśnikami przebywającymi w Domu Dziecka w Paryżu. Wyjazd dzieci do Paryża wiązał się również ze zwiedzeniem miasta.

Wspólnie podejmowane działania osób, instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny, które cechuje różnorodność działań realizowanych na szczeblu lokalnym, powiatowym, ponadpowiatowym, a nawet ponadpaństwowym, umożliwiają wsparcie dziecka i rodziny we wszystkich obszarach jej funkcjonowania, podnoszą jej kompetencje wychowawcze, wspierają rozwój dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych i dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a także podnoszą kompetencje pracowników zawodowych służb społecznych. Współpraca z powyższymi podmiotami będzie realizowana w latach następnych.

VII. Cele programu

Dla prawidłowej realizacji zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej podejmuje się działania mające na celu:

- 1) rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej
- 2) podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w opiekę nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej
- 3) wsparcie w rozwoju wychowanków pieczy zastępczej i przygotowanie ich do dorosłego życia
- 4) powrót dziecka do rodziny biologicznej bądź jego umieszczenie w rodzinie przysposabiającej

Cel nr 1 - rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.

Rodzina stanowi dla dziecka naturalne środowisko funkcjonowania. W niej przebiegają procesy socjalizacyjne, zaspokajane są niezbędne potrzeby bytowe i rozwojowe. Dynamiczny charakter zmian, jakim podlegała rodzina powodowały, że zaczęły się pojawiać czynniki dezintegrujące rodzinę, niosące za sobą obciążenia rodzące napięcia i konflikty, prowadzące do deprywacji podstawowych potrzeb jej członków. Pełne rozpoznanie sytuacji rodziny i spójny program działań wspomagających rodzinę pomagają zachować homeostazę rodziny.

Rodzina dysfunkcyjna na terenie gminy wspierana jest przez asystenta rodziny, którego zadaniem jest wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny, a także zapobieganie jej marginalizacji i degradacji społecznej. W sytuacji, gdy praca asystenta z rodziną nie przynosi zakładanych efektów, sąd decyduje o czasowej izolacji dziecka od rodziców biologicznych, orzekając właściwy środek wychowawczy. Wówczas zadaniem powiatu jest zapewnienie dziecku warunków zbliżonych do środowiska rodzinnego, czyli umieszczenie go w rodzinnej pieczy zastępczej lub w przypadku starszych dzieci i młodzieży, w instytucjonalnej pieczy zastępczej, czyli placówce opiekuńczo-wychowawczej. Placówki opiekuńczo-wychowawcze w sposób należyty zabezpieczają dziecku właściwą opiekę i wychowanie oraz przygotowują go do samodzielnego, dorosłego życia.

Rozwój pieczy zastępczej ma na celu tworzenie sprzyjających warunków do powstawania jak największej ilości rodzinnych form opieki nad dzieckiem i prawidłowego ich funkcjonowania poprzez zapewnienie właściwego wsparcia psychologicznego, prawnego, pedagogicznego a także umożliwienia korzystania ze wsparcia szerokiej sieci specjalistów na terenie powiatu i poza nim.

Od wielu lat PCPR w Oświęcimiu prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Informacja na temat kwalifikacji i szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej umieszczona jest na stronie internetowej PCPR w Oświęcimiu. Dodatkowo w roku 2016 i 2017, w różnych instytucjach na terenie powiatu (szkoły, przedszkola, biblioteki, przychodnie, kościoły), zostały rozwieszone plakaty promujące rodzicielstwo zastępcze.

W latach 2015 - 2017 (do dnia 15.11.2017 r.) – 11 osób otrzymało zaświadczenia kwalifikacyjne, uprawniające ich do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej. Z funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych, po spełnieniu przez nich warunków i odbytym szkoleniu

uzupełniającym, z 4 rodzinami zastępczymi zawarto umowy na pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej : z 2 rodzinami w 2015 r. i z 2 rodzinami w 2017 r.

W trakcie szkolenia dla kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą pozostają 2 osoby, a na zawodową specjalistyczną rodzinę zastępczą – 1 osoba. Planuje się ukończenie szkoleń dla w/w kandydatów w grudniu 2017r.

W latach 2018 - 2020 zakłada się zawarcie umów z 6 zawodowymi rodzinami zastępczymi:

- w 2018 r. – z 2 rodzinami
- w 2019 r. – z 2 rodzinami
- w 2020 r. – z 2 rodzinami.

Umieszczane w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci wnoszą do rodzin duży bagaż negatywnych doświadczeń życiowych i traumatycznych przeżyć. Dzieci często są zaniedbane pod względem zdrowotnym i społecznym, i wymagają specjalistycznego wsparcia. W trudnościach opiekuńczo-wychowawczych, jakie napotykają rodziny zastępcze przyjmujące do swych rodzin dzieci, wspierają je : psycholog i pedagog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, pracownicy wizytujący rodziny zastępcze oraz koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Rolą całego Zespołu jest usprawnienie funkcjonowania rodziny, dążenie do poprawy relacji między jej członkami i pomoc w rozwiązywaniu występujących trudności.

Praca koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej z rodzinami objętymi jego opieką koncentruje się, między innymi, na udzielaniu wskazówek i pomocy we wdrożeniu efektywnych metod wychowawczych, sposobów utrzymania dobrych relacji między rodzicami zastępczymi a nastolatkami, motywowaniu dorastających wychowanków do precyzowania swoich zainteresowań i wyboru dalszej ścieżki edukacji, diagnozowaniu trudności szkolnych i udzielaniu wskazówek dla rodziców zastępczych dotyczących sposobów efektywnego uczenia się. W sytuacji takiej potrzeby, koordynator wspiera rodzinę w kierowaniu jej do specjalistów, celem zdiagnozowania poziomu sprawności intelektualnej i określania deficytów rozwojowych, udziela różnego rodzaju wsparcia w momencie pojawiania się różnego rodzaju trudności, a także w sytuacjach kryzysowych.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wychodzą naprzeciw oczekiwaniom rodzin zastępczych, wspierają ich w trudach codziennej pracy, w razie potrzeb pomagają w rozwiązywaniu występujących trudności, wskazują rozwiązania i pomagają w realizacji założeń planu pracy z dzieckiem. Koordynator to osoba, która uzyskała zaufanie rodzin, co jest podłożem w rozwiązywaniu trudności.

W roku 2015 - 49 rodzin zastępczych było objętych wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, w roku 2016 – 48 rodzin zastępczych, w 2017 r. – 30 rodzin zastępczych.

Szczegółową realizację celu nr 1 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6

Lp	Działania	Podmiot realizujący	Terminy	Partnerzy	Oczekiwane rezultaty	Organ monitorujący
1	Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018 - 2020	- Instytucje umożliwiające rozwieszenie plakatów promujących rodzicielstwo zastępcze, - Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Nabór do 10 rodzin - kandydatów do szkolenia na rodziny zastępcze niezawodowe lub zawodowe	PCPR w Oświęcimiu
2	Wykonywanie wstępnej kwalifikacji kandydatów zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej – pedagog, psycholog	2018 - 2020	- PCPR-y - OPS-y - dzielnicowy	Pozytywna wstępna kwalifikacja umożliwiająca objęcie szkoleniem kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	PCPR w Oświęcimiu
3	Szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej -trenerzy posiadający kwalifikacje do szkoleń,	2018 - 2020	- zawodowa rodzina zastępcza - placówka opiekuńczo-wychowawcza - współuczestniczący zaproszeni specjaliści (np. pedagog, prawnik)	Ukończenie szkolenia przez kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej	PCPR w Oświęcimiu
4	Opiniowanie pedagogiczno-psychologiczne pod kątem spełniania warunków i oceny predyspozycji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - pedagog, - psycholog	2018 - 2020	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Psycholodzy prowadzący prywatną działalność	Uzyskanie zaświadczeń kwalifikacyjnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej przez przeszkolonych kandydatów	PCPR w Oświęcimiu
5	Profesjonalne wsparcie dla rodzin zastępczych poprzez: a) wsparcie specjalistów b) organizowanie grup wsparcia oraz rodzin pomocowych, c) organizowanie wsparcia wolontariuszy (na wniosek rodziny)	PCPR w Oświęcimiu, Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018 – 2020	- Poradnie Pedagogiczno-Psychologiczne - prywatne poradnie psychologiczne - rodziny pomocowe - wolontariusze (w sytuacji zgłaszania takiej potrzeby) - Euromed - Sobrietas	Pomoc rodzinom zastępczym w rozwiązywaniu problemów: - opiekuńczo-wychowawczych - kryzysów małżeńskich - w uzależnieniach - w innych problemach zgłaszanych przez rodziny zastępcze i dzieci	PCPR w Oświęcimiu
6	Współpraca instytucji działających w powiecie na rzecz dziecka i rodziny	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018 - 2020	OPS-y, Szkoly, Przychodnie Rejonowe, Placówki opiekuńczo-wychowawcze, Poradnie	Pełna diagnoza sytuacji i udzielenie profesjonalnego wsparcia dziecku i rodzinie	PCPR w Oświęcimiu

				Psychologiczno- Pedagogiczne Sądy rodzinne		
7	Posiedzenia w sprawie oceny sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018-2020 co 3-m-ce dla dzieci do lat 3. Co 6 m-cy dla dzieci powyżej lat 3	Odpowiednio: Rodzina zastępcza, Rodzice biologiczni dziecka, Asystent rodziny, Pracownik sądu rodzinnego, Pedagog szkolny	Utworzenie, modyfikacja i realizacja planu pomocy dziecku. Sporządzenie opinii do sądu w sprawie zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub przysposobienia dziecka, lub w sprawie zmiany środka wychowawczego dla dziecka	PCPR w Oświęcimiu
8	Ocena rodziny zastępczej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy zastępczej	2018 – 2020 terminy ujęte w ustawie	Rodzina zastępcza	Sporządzenie oceny rodziny celem zobrazowania jej funkcjonowania pod względem predyspozycji do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej	PCPR w Oświęcimiu

Cel nr 2 - podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w opiekę nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej

Wychowywanie dziecka rozpoczyna się od najmłodszych lat. Wielu rodzicom, w tym także zastępczym, wydaje się, że proces wychowania polega na zaspokojeniu wyłącznie jego potrzeb materialnych. Jednakże, aby wychować dziecko na szczęśliwego, mądrego i dobrego człowieka, powinno się posiadać cechy dobrego rodzica, co nie oznacza zaspokajanie każdej zachcianki dziecka. Być dobrym rodzicem, to znaczy towarzyszyć dziecku w zabawie, uczyć zasad, zaspokajać potrzeby, wspierać jego rozwój. W pieczy zastępczej umieszczane są dzieci pokrzywdzone, z bagażem negatywnych doświadczeń, będące w kryzysach spowodowanych różnymi sytuacjami życiowymi, niejednokrotnie z zespołem dziecka maltretowanego. W związku z przeżytą traumą, czy też zaburzeniami w rozwoju, dzieci te sprawiają trudności wychowawcze. Dzieci z zaburzeniami w rozwoju spowodowanymi syndromem FAS, a także dzieci, u których stwierdzono ADHD czy RAD, wymagają szczególnych umiejętności w opiece. Osoby pełniące opiekę nad dziećmi nie zawsze posiadają wystarczającą wiedzę z zakresu FAS, ADHD czy RAD, a także z zakresu aktualnych umiejętności społecznych, rozwijania zasobów osobistych dziecka czy nastolatka, zmniejszania czynników ryzyka w temacie przeciwdziałania uzależnieniom. Także nabyta wiedza w czasie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej może stać się niewystarczająca, aby sprostać opiece nad dzieckiem wymagającym szczególnego zaangażowania ze strony opiekunów. W związku z tym,

aby zapobiec wypaleniu zawodowemu rodziców zastępczych i osób pełniących opiekę nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, spowodowanemu niepowodzeniem w opiece nad dzieckiem, a także podnieść ich kompetencje wychowawcze, należy objąć te osoby stosownymi tematycznymi szkoleniami.

Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych pozwoli opiekunom dzieci umieszczonym w pieczy zastępczej na prawidłowe sprawowanie tej funkcji.

Szczegółową realizację celu nr 2 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 7

Lp	Działania	Podmiot realizujący	Terminy	Partnerzy	Oczekiwane rezultaty	Organ monitorujący
1	Szkolenia tematyczne podnoszące kwalifikacje i kompetencje osób realizujących opiekę nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej - wg zgłaszanych potrzeb	PCPR w Oświęcimiu	2018 - 2020	Rodziny zastępcze, Placówki opiekuńczo-wychowawcze w powiecie oświęcimskim, instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny, podmioty uprawnione do przeprowadzania szkoleń	Podniesienie kwalifikacji i kompetencji wychowawczych i zapobieżenie wypaleniu zawodowemu osób realizujących opiekę nad dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej	PCPR w Oświęcimiu

Cel nr 3 - wsparcie w rozwoju wychowanków pieczy zastępczej i przygotowanie ich do dorosłego życia.

Nastolatek oczekuje, że opiekunowie będą obecni w jego życiu, że będą go wspierać i motywować do działania, jednocześnie sprawiając wrażenie, że nie potrzebuje ich uwagi i zaangażowania. Obowiązkiem doświadczonego opiekuna jest więc stała obecność w życiu nastolatka i nieustanne wspieranie go w drodze do dorosłości i dojrzałości.

Wychowanek opuszczający pieczę zastępczą i wkraczający w dorosłe życie powinien mieć uformowaną hierarchę wartości, która ułatwi mu w podejmowaniu właściwych decyzji i wyborów, a także w zaplanowaniu czasu na realizowanie celów życiowych. Dla wychownika opuszczającego pieczę zastępczą bardzo ważna jest umiejętność komunikowania się i nawiązywania relacji, aby w kontaktach z innymi ludźmi nie napotkać na nieporozumienia komunikacyjne, które mogą być podłożem wielu problemów.

Bardzo często osoby opuszczające pieczę zastępczą są stygmatyzowane, posiadają bardzo niską samoocenę. Umniejszenie wartości wychownika powoduje napotykanie przez niego na wiele trudności, np. w poszukiwaniu i rozpoczęciu pracy, czy nawiązaniu bliższych wartościowych związków. Aby uwolnić wychowanków z poczucia bycia osobą o niższym statusie społecznym, należy wesprzeć ich umiejętności społeczne i zawodowe, utrwalać ich autonomię i asertywność oraz wyposażyć wychowanków wkraczających w dorosłe życie w bagaż pozytywnych umiejętności, poprzez objęcie ich szeregiem szkoleń mających na celu poniesienie kompetencji i samooceny.

Już w jesieni 2017 r. rozpoczęto realizację szkoleń dla wychowanków pieczy zastępczej z zakresu zdrowej żywności, komunikacji interpersonalnej i zwiększania kompetencji zawodowych, które przeprowadzili Państwo Monika Krzyżanowska – Prezes Fundacji „One Day” i Szymon Krzyżanowski, posiadający doświadczenie biznesowe.

Również w jesieni 2017r. dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych uczestniczyły w szkoleniu z zakresu komunikacji interpersonalnej z wykorzystaniem narzędzi

medialnych – kamery i filmu, które przeprowadzone zostało dzięki Grupie Kęty Dzieciom Podbeskidzia.

Szkolenia realizowane są w formie warsztatów, które pozwalają na rozwinięcie kreatywności uczestników.

Tabela nr 8

Lp	Działania	Podmiot realizujący	Terminy	Partnerzy	Oczekiwane rezultaty	Organ monitorujący
1	Szkolenia tematyczne podnoszące kompetencje i samoocenę wychowanków pieczy zastępczej	PCPR w Oświęcimiu	2018 - 2020	- iTVKęty Telewizja Kęty, - podmioty uprawnione do przeprowadzenia szkoleń	Wzrost autonomii i samooceny, przygotowanie wychowanków do dorosłego życia	PCPR w Oświęcimiu

Cel nr 4 - powrót dziecka do rodziny biologicznej bądź jego umieszczenie w rodzinie przysposabiającej

Pobyt dziecka w pieczy zastępczej powinien być okresowy, do czasu, gdy rodzice biologiczni będą w stanie dać gwarancję właściwej opieki nad dzieckiem.

Praca z dysfunkcyjnymi rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej przynosi oczekiwane rezultaty wówczas, gdy nastąpi akceptacja przez nich działań zmierzających do zmiany dotychczasowego stylu życia, a także, gdy wykażą wytrwałość w dążeniu do celu, jakim jest nabycie odpowiednich kompetencji umożliwiających im pełnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec własnych dzieci, oraz, gdy uświadomią sobie, że to oni są odpowiedzialni za ich los.

Niewielu rodzicom udaje się dokonać zmian, pokonać nałogi, poprawić sytuację materialną, odbudować właściwe relacje i odzyskać dziecko. W większości rodzice przyzwyczajają się do braku odpowiedzialności za swoje dziecko umieszczone w pieczy zastępczej, przerzucając ją na rodzinę zastępczą czy placówkę opiekuńczo-wychowawczą, pogłębiają swoje patologiczne zachowania, zwłaszcza nałogi, popadają w kolizję z prawem, nierzadko doprowadzają do całkowitej utraty mienia. W przypadku takich sytuacji, sąd rodzinny orzeka o pozbawieniu władzy rodzicielskiej i przysposobieniu dziecka przez rodzinę adopcyjną, co gwarantuje dziecku stabilne i bezpieczne środowisko rodzinne.

Wychowywanie adoptowanego dziecka często wymaga zwiększonego wysiłku i umiejętności w korygowaniu zaburzeń dziecka, związanych z opóźnieniami w rozwoju, chorobą sierocą i przeżytych traumami. PCPR w Oświęcimiu współpracuje z Ośrodkiem Adopcyjnym TPD w Krakowie, który jest jednostką uprawnioną do prowadzenia procedur adopcyjnych oraz przygotowania kandydatów do przysposobienia dziecka.

w 2015 roku w rodzinach adopcyjnych zostało umieszczonych 4 dzieci, w 2016 r. – 2 dzieci, w 2017 r. - 2 dzieci. Jeszcze w 2017 r. wobec 4 dzieci prawdopodobnie rozpocznie się także proces adopcyjny. Natomiast do rodziców biologicznych powróciło w 2016 r. – 1 dziecko, i w 2017 r. - 4 dzieci.

Szczegółową realizację celu Nr 4 przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 9

Lp	Działania	Podmiot realizujący	Terminy	Partnerzy	Oczekiwane rezultaty	Organ monitorujący
1	Wsparcie profesjonalne rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej - specjalista pracy z rodziną -pedagog - psycholog - prawnik	2018 - 2020	- asystent rodziny - przedstawiciel OPS-u - PPP - przychodnie rejonowe - Urzędy Miast i Gmin - Oddziały odwykowe	Przywrócenie świadomości rodzicom biologicznym właściwego pełnienia ról społecznych	PCPR w Oświęcimiu
3	Podtrzymywanie więzi rodzinnych dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej z rodzicami biologicznymi	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018 - 2020	- rodzina zastępcza - rodzice biologiczni dziecka - asystent rodziny - koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	Zachowanie właściwych relacji pomiędzy rodziną, zastępczą, dzieckiem i jego rodziną biologiczną	PCPR w Oświęcimiu
4	Przygotowanie rodziny zastępczej i rodziny biologicznej do powrotu dziecka do domu rodzinnego	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	2018 - 2020	- rodzina zastępcza, - rodzice biologiczni dziecka - asystent rodziny, - OPS, - Szkoła, - Przychodnia Rejonowa - Sąd rodzinny	Powrót dziecka do domu rodzinnego	PCPR w Oświęcimiu

Tabela nr 10

Lp	Działania	Podmiot realizujący	Terminy	Partnerzy	Oczekiwane rezultaty	Organ monitorujący
1	Rozpoczęcie procedury adopcyjnej dziecka	Zespół ds. Rodzinnej Pieczy zastępczej	2018 - 2020	Ośrodek Adopcyjny, Sąd rodzinny	Przysposobienie dziecka	Ośrodek Adopcyjny

VIII. Zakładane rezultaty realizacji programu

Realizacja podjętych w programie celów powinna przynieść zawarte w nim, oczekiwane rezultaty. Warunkiem do ich osiągnięcia jest współpraca wyspecjalizowanej, profesjonalnej kadry pomocy społecznej, wspierającej swoich beneficjentów poprzez działania podtrzymujące, rehabilitacyjne, zabezpieczające i korygujące.

Specjalistyczne szkolenia kadry pomocy społecznej, wspierającej rodzinę i dziecko, pozwolą na podejmowanie profesjonalnych działań, mających na celu zainwestowanie w zasoby ludzkie - w zasoby poszczególnych członków rodziny i rodziny jako całości.

Promocja rodzinnej pieczy zastępczej, przygotowanie dla kandydatów do pełnienia tej funkcji, a także wzmacnianie i podnoszenie kompetencji rodzin zastępczych, mają na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat rodzinnej pieczy zastępczej, a także wzmocnienie i rozszerzenie systemu rodzinnej pieczy zastępczej.

Bardzo ważna jest współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w powiecie oświęcimskim na rzecz dziecka i rodziny, która pozwoli na wypracowanie wspólnego frontu działań zmierzających do wzmocnienia zasobów rodzin zastępczych, jak i biologicznych, mających na celu świadomą i odpowiedzialną opiekę nad dziećmi. Wspólne podejmowanie działań pozwoli w kilku przypadkach na powrót dzieci pod opiekę rodziców biologicznych bądź podjęcie procedur adopcyjnych wobec dzieci.

Wsparcie rodzin zastępczych w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych i sytuacji kryzysowych, wzmacnianie ich kompetencji wychowawczych w pracy nad rozwojem dziecka, poprzez obejmowanie ich specjalistycznymi tematycznymi szkoleniami, przyniesie wymierne rezultaty w postaci wykształcenia się w wychowankach opuszczających pieczę zastępczą i wkraczających w dorosłe życie, umiejętności dokonywania dojrzałych wyborów i realizowania przez nich indywidualnych programów usamodzielnienia. Jednoczesne wsparcie nastolatków i wychowanków wkraczających w dorosłe życie, poprzez ich osobiste uczestnictwo w szkoleniach tematycznych, podniesie ich kompetencje w obszarach:

- komunikacji interpersonalnej,
- samooceny,
- w życiu zawodowym i społecznym.

IX. Beneficjenci programu:

Osobami, które zostają objęte działaniami w ramach Programu są:

1. Wychowankowie przebywające w pieczy zastępczej.
2. Rodziny zastępcze i opiekunowie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3. Usamodzielniani wychowankowie.
4. Kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Kadra pomocy społecznej.

X. Źródła finansowania programu

Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 finansowany jest ze środków:

1. Budżetu Powiatu Oświęcimskiego.
2. Budżetów Gmin, z których dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej.
3. Dotacji z budżetu państwa na zatrudnianie koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Organizacji pozarządowych.

XI. Monitoring programu

Za działania związane z realizacją celów Programu odpowiedzialny jest Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej utworzony w ramach Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Analiza i ocena Programu leży w gestii Dyrektora PCPR w Oświęcimiu, wyznaczonego na Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej przedstawia Staroście Oświęcimskiemu i Radzie Powiatu w Oświęcimiu pełne coroczne sprawozdanie z działalności jednostki.

Program ma charakter otwarty i może podlegać ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

XII. Zakończenie

Najbardziej przyjaznym rozwojowi dziecka środowiskiem jest jego rodzina biologiczna, która jest dla niego naturalnym środowiskiem, zaspokajającym potrzeby niższego i wyższego rzędu. Tylko w sytuacji, gdy rodzice nie wywiązują się ze swoich obowiązków i dziecko nie może wychowywać się w rodzinie naturalnej, należy zapewnić mu opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym, które z założenia powinno być środowiskiem tymczasowym, do chwili powrotu dziecka pod opiekę rodziców, lub też umożliwić mu przysposobienie przez rodzinę adopcyjną.

Pieczka zastępcza powinna być tylko przejściową, okresową formą opieki nad dzieckiem, w której umieszcza się dzieci na podstawie orzeczenia sądu, w sytuacji czasowego ograniczenia rodziców praw rodzicielskich.

Obowiązkiem osób pełniących pieczę zastępczą nad dzieckiem jest zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania, poprzez traktowanie dziecka w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowej, zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych, zapewnienie kształcenia i wyrównywanie braków rozwojowych i szkolnych, rozwój uzdolnień i zainteresowań. Opiekun jest zobowiązany także do zaspokajania potrzeb emocjonalnych, bytowych, rozwojowych, społecznych oraz religijnych dziecka, zapewnienia dziecku ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w jego życie prywatne.

Dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej ma zagwarantowane prawo do utrzymywania osobistego kontaktu z rodziną naturalną i powrotu do rodziny naturalnej, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia, rozwoju zainteresowań i przekonań, zabawy i wypoczynku, pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia, wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości, ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem, do poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej oraz dostępu do informacji dotyczącej jego pochodzenia.

Trzyletni Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020 ma na celu rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, podnoszenie kwalifikacji osób zaangażowanych w opiekę nad dzieckiem umieszczonym w pieczy zastępczej, wsparcie w rozwoju wychowanków pieczy zastępczej i przygotowanie ich do dorosłego życia, a także powrót dziecka do rodziny biologicznej bądź jego umieszczenie w rodzinie przysposabiającej. Cele powyższe będą mogły być zrealizowane dzięki wspólnym działaniom podjętym na rzecz beneficjentów przez wyspecjalizowaną kadrę pomocy społecznej, na której spoczywa odpowiedzialność ochrony najsłabszych, wzmocnienie ich kompetencji i poprawa funkcjonowania społecznego a także umożliwienie im dostępu do różnorodnych form wsparcia społecznego i zasobów instytucjonalnych. Wyłonienie się w ostatnich latach aktywnych partnerów działających w obszarze pomocy społecznej, jakimi są organizacje pozarządowe – Fundacja Grupa Kęty Dzieciom Podbeskidzia, Fundacja „One Day”, Fundacja „Słoneczna Nadzieja”, Fundacja „Fabryki

Marzeń” i Firma Synthos S.A., podnosi jakość usług świadczonych na rzecz dziecka i rodziny, i pobudza do doskonalenia metod pracy zawodowych służb społecznych na rzecz dziecka i rodziny.

U z a s a d n i e n i e

Po 6-letnim okresie realizacji zadań PCPR w Oświęcimiu w ramach Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, został opracowany kolejny 3-letni Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej na lata 2018-2020. Celem programu jest przede wszystkim organizowanie i wsparcie rodzinnej pieczy zastępczej. Program zawiera, między innymi, coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, które zostaną wyłonione w drodze szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze lub przez zawarcie umowy przez Starostę Oświęcimskiego z rodzinami zastępczymi niezawodowymi, spełniającymi warunki do pełnienia tej funkcji. W związku z powyższym proszę Radę Powiatu w Oświęcimiu o przyjęcie do realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2018-2020, stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.